

Jumalateenistus Nõos P, 24.01.21 kell 11.00, 3. pühapäev *post Epiphania*s

Lektsioonid: 5Ms 32:36–39; 2Kr 1:3–7

Jutlus: Mk 1:29–39

Laulud: 285 (1–5); 440 (1–4, 5); 441 (1–3); 59 (1–7)

Aga nemad tulid kohe pärast sünagoogist lahkumist koos Jaakobuse ja Johannesega Siimona ja Andrease majja. Aga Siimona ämm lamas voodis palavikus. Ja otsekohe räägiti Jeesusele temast. Ja Jeesus astus ta juurde, võttis tema käest kinni ja aitas ta üles. Ja palavik lahkus Siimona ämmast ning ta teenis neid. Aga õhtu jõudes, kui päike oli loojunud, toodi Jeesuse juurde kõik haiged ja kurjast vaimust vaevatud; terve linn oli kogunenud maja ukse ette. Ja ta tervendas paljusid, kes põdesid mitmesuguseid haigusi, ning ajas välja palju kurje vaimu ega lubanud kurjadel vaimudel rääkida, sest need teadsid, kes ta on. Ja vara hommikul enne valget tõusis Jeesus üles, väljus ning läks tühja paika ja palvetas seal. Ja Siimon ja ta kaaslased ruttasid talle järele ning leidsid ta. Ja nad ütlesid talle: „Kõik otsivad sind!“ Tema aga ütles neile: „Läki mujale, naaberküladesse, et ma sealgi kuulutaksin, sest selleks olen ma tulnud!“ Ja Jeesus käis läbi kogu Galilea, jutlustades sealsetes sünagoogides ja ajades välja kurje vaimu.

Kui vaadelda tänase kirjakohaga Mk 1:29–39 koos ka eelnevaid salme 21–28, siis võiks öelda, et evangelist Markus jutustab meile nappide sõnadega ühest ööpäevast (nagu hiljem selgub, siis ka tööpäevast!) Jeesuse elus. Me teame evangelisti märkuste järgi (Mk 1:21, 29, 32, 35) isegi seda, millistel nädalapäevadel Jeesus tegutses, rääkimata sellest, kus.

Võtkem esmalt lühidalt see Jeesuse ööpäev kokku. Jeesus tuli pärast esimese nelja jüngrite kutsumist Galilea järve äärsesse külla Kapernauma ja läks hingamispäeval, laupäeval Kapernauma sünagoogi. Pärast sünagoogist lahkumist astus ta koos jüngritega kõrvalmajja, mida evangelist nimetab Siimona ja Andrease majaks, ning jäi sinna terveks öhtuks ja ööks. Pühapäeva varahommikul läks ta mõned kilomeetrid eemale palvetama ja olles jälle kohtunud oma jüngritega, kes talle palvepaika järgnesid, otsustas ta minna ka teistesse Galilea küladesse.

Mida siis Jeesus selle ööpäeva jooksul Kapernaumas tegi? See oli Jeesusele ränk tööpäev! Kõigepealt hakkas ta hommikul sünagoogis õpetama. Jeesus on Jumala Poeg ja ta kõneles muidugi ainult seda, mida oli kuulnud taevaselt Isalt. Siiski on ta ka inimene ning vajas keskendumist ja lõõgivalmidust oma teadmiste ja mõtete arusaadavaks esitamiseks. Pole kahtlust, et ka Jeesus pingutas kõvasti.

Kui nüüd Jeesus sünagoogis õpetas, siis segas teda üks inimene, kelles oli rüve vaim, ja hakkas kisendama: „Mis on meil asja sinuga, Jeesus Naatsaretlane? Kas sa oled tulnud meid hukkama? Ma tean, kes sa oled: Jumala Püha!“

Jeesus ei saanud enam edasi õpetada, vaid pidi hakkama tegelema selle rüveda vaimu rünnakuga. Ta ütles: „Jää vait ja mine temast välja!“ Inimene saigi rüvedast vaimust vabaks ja kõik sünagoogis viibijad arutasid omavahel: „Mis see siis on? Kas uus meelevallaga õpetus? Tema vaid käsutab rüvedaid vaimu, ja need kuulavad tema sõna!“

Ja kõik, kes olid sünagoogis seda imet näinud läksid muidugi kohe sünagoogist väljudes teiste külaelanikele, lähedastele ja naabreile sellest teatama: Kapernaumas on rändjutlustaja, kellel on imepärased tervendajavõimed! Võime vaid kujutleda, kuidas see teade rahvast erutas. Kohe uuriti järele, kus Jeesus peatub ja plaaniti, niipea kui võimalik, sinnapoole teele asuda. Oli nimelt hingamispäev, mil ei tohtinud vabalt liiga pikka maad liikuda ja tööd teha.

Vahepeal oli ka Jeesus jüngritega sünagoogist välja tulnud ja suundunud paarikümne meetri kaugusele vastsete jüngrite Siimona ja Andrease majja. Seal nägi Jeesus Siimona naiseema ehk ämma haigena. Kuidas oleks saanud ta seda pealt vaadata, kui just tund-paar tagasi oli ta terveks ravinud ühe rüveda vaimuga võõra inimese sünagoogis? Loomulikult tegi ta terveks ka Siimona ämma!

Seejärel istus Jeesus koos jüngritega lauda ning sai ehk veidi puhata ja kehakinnitust võtta. On ju öeldud, et Siimona ämm teenis neid lauas. Kuid see ei saanud kesta kaua. Evangelist jutustab, et

pärast päikeseloojangut (arvatavasti juba kella viiest alates) laupäeva õhtul, mil hingamispäev oli lõppenud ning külaharvas võis jälle vabalt liikuda ja oma toimetusi teha, tekkis Siimona ja Andrease maja ukse taha pikk järjekord haigetest ja kurjast vaimust vaevatuist, kes kõik olid Jeesuse tervendamist ootama toodud.

Mida oli nüüd Jeesusel peale hakata? Kas ta pidi õuesolevaid inimesi ignoreerima, et koguda jõudu järgmiseks päevaks? Ta ei saanud seda teha! Need külaelanikud polnud tulnud ju teda kiusama, nagu kord juhtus Soodomas Loti külalistega, vaid nad olid tulnud lootuses abi saada. Kuidas võis Jeesus, Jumala Poeg neile seda abi keelata!

Evangelist Markus ütleb, et Jeesus tervendas mitmesuguseid haigusi. Küllap oli seal nakkuste ja puuetega inimesi. Kuid, nagu öeldud, oli ka psüühiliste häiretega ehk kurjadest vaimudest vaevatud inimesi. Ja Jeesus pidi vaigistama kõiki vaime ning keelama neil kõnelda temast kui Jumala Pojast, sest see oleks ta misjoniplaanid liiga vara ohtu seadnud.

Kõik see nõudis Jeesuselt kindlasti jälle suurt pingutust ja keskendumist. Küllap sai Jeesus alles hilistel öötundidel puhkama heita.

Ent enam kui ööund igatses ta palveosaduse järele oma taevase Isaga. Sest kes inimestest oleks osanud Jeesusele julgustust ja lohutust pakkuda? Seepärast väljus ta veel enne päikesetõusu pimedas Siimona majast ja kõndis mõned kilomeetrid eemale mäele, mida arvatakse olevat sama mägi, kus ta hiljem pidas Mäejutluse. Sealses koopas sai Jeesus pavetada ja jõudu koguda.

Ent küllap oli koos koidu ja kukega Siimona ja Andrease maja ees tagasi ka rahvahulk, kelle käratsemine äratas jüngrid ja pererahva ning nad märkasid, et Jeesus on lahkunud. Nagu evangelist meile märku annab, teadsid nad, kuhu Jeesus oli läinud. Ja nüüd, nõutuna väljas ootava rahva rohkusest, läksid nad Jeesusele seda kõike jutustama.

Jeesus vastas neile nüüd aga hoopis ootamatult: „Läki mujale, naaberküladesse, et ma sealgi kuulutaksin, sest selleks olen ma tulnud!” Ning arvatavasti samal tunnil, võib-olla isegi Siimona ja Andrease perega hüvasti jätmata suundus Jeesus koos jüngritega teistesse Galilea küladesse, et sealgi õpetada ja tervendada.

Tahaksin, pärast seda hämmastavalt tiheda ja pingelise päeva kirjeldust, teiega jagada kahte järeldust, mida sellest enda jaoks tegin.

Esiteks saab siit selgeks see, mis on Jeesuse tegevuses esma- ja mis teisejärguline. Esmajärguline on sõnakuulutus. Kui Jeesus tuli hingamispäeval Kapernauma sünagoogi, siis hakkas ta kohe õpetama. Evangelist Markus ei ütle, mida Jeesus õpetas, kuid aimu sellest saame lugedes Mt 5–7 olevat Mäejutlust. Jeesus võttis aluseks VT ehk Toora – olgu siis suulise või kirjaliku pärimusena – ja õpetas Jumala riigi asju termineis, mis oli rahvale tuttavad, kuid lisas sinna juurde erinevusi, mida ta Jumala Pojana Jumala riigist vajalikuks pidas teada anda.

Haigete tervendamine on Jeesuse tegevuses aga teisejärguline. Meenutan, et Jeesus pidi Kapernauma sünagoogis rüvedast vaimust vaevatud inimest aitama seepärast, et too segas tema õpetamistööd. Kuid just selle tervendamiseme tõttu levis Kapernaumas kuuldus temast kui tervendajast ja tema juurde toodi haigeid. Nagu öeldud, Jeesus ei põgenenud selle kohustuse eest, kuid võib oletada, et ta poleks seda teinud, kui see poleks olnud paratamatu.

Seda järeldust kinnitab ka see, et Jeesus loobus tol pühapäeva hommikul pärast varahommikust palvet tühjas paigas jätkamast teda Kapernaumas ootavate inimeste ravimist ja suundus edasi naaberküladesse, et, nagu ta evangelisti tunnistuse järgi ütleb, „...ma sealgi kuulutaksin, sest selleks olen ma tulnud!”

Tõepoolest, Jeesus ei ole tulnud maailma selleks, et inimesi ravida ja nende elujärge parandada, vaid selleks, et hävitada inimeste hädade allikas, patt – lahusolek Looja Jumalast. Et aga Jumala teenimine tähendab ka ligimiste hädade märkamist ja nende parandamiseks oma panuse andmist, siis pühendas Jeesus palju aega ja jõudu ka vaevatute ja koormatute abistamisele.

Teine järeldus, mida tahtsin teiega jagada, on kirjeldatud Jeesuse ööpäeva sümbolne sarnasus kristlase eluga üldiselt.

Ka meie teiega oleme kristlastena tegelikult eelkõige õpetajad. Võib-olla me end sellistena üldse ei tunne ja peame oma didaktilisi võimeid allapoole arvestust olevaiks, ent kui me püüame elada Jeesus Kristuses ilmutatud evangeeliumi järgi, siis kandub meie elu alus paratamatult edasi ka meie

ligimestele. Nagu ütleb apostel Peetrus 1Pt 3:15: „...pühitsege Issandat Kristust oma südames, olles alati valmis kostma igaühele, kes teilt pärib aru lootuse kohta, mis teis on.“

Kui aga seda oma elus teeme, siis märkame ühtlasi, et kuri meie ümber ja meie sees aktiveerub. Just samamoodi nagu rüve vaim inimeses, kes juhtus koos Jeesusega Kapernauma sünagoogis viibima. Kuri hakkab meid kõnetama ja tülitama. Ning me peame teda Kristuse nimel vaigistama ja sõitlema. Kõik see nõuab aga pingutust ja keskendumist.

Ent kui oleme oma kristlase-eluga edasi jõudnud ja suudame ka kurja taltsutada, siis märkame, et inimesed vajavad meid, võib-olla isegi rohkem kui sooviksime. Võib isegi juhtuda, et oleme üleliigsest tähelepanust häiritud, sest peame end hoopis introvertideks vms.

Pole midagi parata, ka Jeesus pidi vastama inimestele, kes tema abi vajasid. Seda, kas me nüüd päriselt tervendada suudame, ma lubada ei oska – küllap annab Jumal igaühele andeid nagu tal kavas on –, kuid hea sõna ja enesevalitsemist tuleb meil suhtlemiseks varuda.

Ent Jeesus kingib meile ka eeskuju: ta läheb pinge kasvades ikka üksildasse paika palvetama ja saab seal jõudu uuteks väljakutseteks. See, kas meie palveelu peab just üksinduses toimuma, pole võib-olla jällegi Jumala plaan ja ehk just seetõttu on ta meile kinkinud osadusevõimaluse usuvendade ja -õdede keskel. Meil on võimalik koguneda jumalateenistusteks ja osadusringideks ning saada sedakaudu oma kristlaseelu pingutustest puhkust ja leevendust.

Kuid nii nagu Jeesus läks koos jüngritega ikka alati edasi ega jäänud sama praktika juurde pidama, on ka meie ees usutee edasi astumiseks. Iga päev uute võitlustega. Vahel küll kaotatud lahingutega, kuid täis teadmist juba ammu Jeesus Kristuse võidetud sõjast. Olgem ustavad surmani, ja Issand annab meile elupärja!

Aamen.